

PÄRNU KADRI LASTEIAIA

ÕPPEKAVA

SISUKORD

I ÜLDOSA

LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA	3
Üldandmed lasteaia kohta	3
Lasteasutuse eripära.	4
LASTEASUTUSE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA	5
PÕHIMÕTTED	5
Lasteasutuse õppekasvatustegevuse üldeesmärgid.	5
Lasteasutuse õppekasvatustegevuse põhimõtted.....	5
Õpikäsitlus.....	6
Süvaõpetuslikud suunad.....	6
Õppekasvatustööga seotud projektid.....	6
LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU NING KORRALDUS.....	7
Õppeaasta	7
Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	8
Erivajadusega laps.....	9
Eesti keele kui teise keele õpe.....	9
Koostöö lapsevanemaga.....	10
Kaasamine	11
Tagasiside.....	11
EELDATATAVAD ÜLDOSKUSED VANUSEASTMETE KAUPA	11
Mänguoskused.....	11
Tunnetus- ja õpioskused.....	13
Sotsiaalsed ja enesekohased oskused.	15
II VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU	Error!
Bookmark not defined.	
Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused.....	Error! Bookmark not defined.
MINA JA KESKKOND.....	Error! Bookmark not defined.
MATEMAATIKA.....	Error! Bookmark not defined.
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps	Error! Bookmark not defined.
KEEL JA KÕNE	Error! Bookmark not defined.
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:	Error! Bookmark not defined.
Eesti keel teise keelena.....	Error! Bookmark not defined.
KUNSTIÕPETUS.	Error! Bookmark not defined.
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:	Error! Bookmark not defined.
MUUSIKAÕPETUS	Error! Bookmark not defined.
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:	Error! Bookmark not defined.
LIIKUMINE.....	Error! Bookmark not defined.
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:	Error! Bookmark not defined.
LAPSE ARENGU HINDAMINE.....	Error! Bookmark not defined.
III LISAD	Error! Bookmark not defined.

LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

1. Üldandmed lasteaia kohta

Pärnu Kadri Lasteaia aadress on Kadri tänav 23, Pärnu 80033

Üldtelefon 44 72 429, direktor: 4474360, e-mail: info@kadri.parnu.ee,

kodulehekül: www.kadri.parnu.ee

Lasteaed on 6-rühmaline, normatiivne kohtade arv on 124, laste vanus 1.6 – 7 aastat

Igal rühmal on oma nimi, nimedeks on nende puude nimed, mis kasvavad meie hoovialal: Kuuse, Õuna, Pirni, Kastani, Pihlaka, Vahtra.

1.2 Lasteaia asukoha kirjeldus

Kadri Lasteaed asub Tallinna maantee ja Kadri tänava vahelisel maa-alal,

Territooriumi suurus on 5230 m.

Kuna lasteaed asub liiklustihedas kohas on vajalik põhjalik liikluskasvatuse läbiviimine lastele, et õpetada neid õigesti liiklema, vältida ohtusid liikluses.

Lasteaia õuealal kasvab palju eri liiki puid ja põõsaid. Lehtpuid on 12: kastan, kask, vaher, pärn, õunapuu, pihlakas, sarapuu, leinapaju, tamm, täidisõieline viirpuu, pihlakale poogitud aroonia. Põõsad on järgmised: jasmiin, kibuvits, lumemari, tuhkpuu.

Okaspuudest on kuusk, tsuga, mänd.

Sõimerühmade lapsed ja 3-aastased lapsed mängivad maja taga, teiste aiarühmade lapsed maja ees.

1.3 Lasteaia missioon

Lasteaia missioon läbi moto:

Parim viis häid lapsi kasvatada on teha nad õnnelikuks. (O. Wilde)

Kadri Lasteaed on haridusasutus, mis õppe-kasvatustöö kaudu aitab kaasa lapse arengule, on perekondlikku kasvatust toetav ja abistav.

Lasteaia eesmärgiks on:

arvestada laste individuaalseid, ealisi ja soolisi iseärasusi õppe- ja kasvatustöös ning arendustegevuses

pakkuda mitmekesiseid mängulisi õppimisvõimalusi.

pakkuda lapsele turvalist ja tervislikku kasvukeskkonda

olla avatud perekonnale, toetada kodust kasvatust ja nõustada lapsevanemaid

1.4 Lasteaia visioon

Kadri Lasteaed on aktsepteeritud põhiväärtustega ja professionaalse personaliga tunnustatud lasteaed.

1.5 Lasteasutuse eripära.

Lasteaias on 1 sõimerühma, 1 liitrühm ja 4 puhta vanusega rühma. Laste arendamine toimub läbi mänguliste tegevuste, arvestades laste huve ja soove. Väga oluliseks peame:

- * Laste loovuse arendamist läbi laste juttude kogumise, käeliste tegevuste ja aktiivõppe meetodikate rakendamise.
- * Oma rühma nime (Vahtra, Pirni, Kuuse, Õuna, Kastani, Pihlaka) kasutamist õppetegevusprotsessis
- * Pärimuskultuuri edasikandmist - vanema rühma rahvuslikus stiilis jõulupidu ja üle aasta lastaia tantsu- ja laulupidu.

Laste jutu jutustamine

Täiskasvanu palub lapsel jutustada talle üks jutt, täiskasvanu paneb lapse jutu kirja sõna-sõnalt, tegemata ainsatki parandust (ei stiililist ega grammatilist). Kui laps on oma loo ära rääkinud, siis loeb täiskasvanu talle jutu ette ja soovi korral võib laps teha selles parandusi või täiendusi. Süstemaatiline juttude kogumine on lapse arengu näitaja. Mitte ainult keelelise ja eneseväljenduslikkuse arengu näitaja vaid ka loovuse arengumõõdupuu. Juttudes kajastub lapse loovuse areng ning isikliku kogemuse pagas .Juttude ülestähendamisel pühendub õpetaja täielikult lapsele s.o. niinimetatud kvaliteetaeg lapsega. Lapsel on võimalus rääkida teda erutavatest ja huvipakkuvatest asjadest. Jutud kogutakse lapse arengumapi vahele. Lasteaia lõpupeoks koostatakse rühma laste juttudest kogumik, mis jääb igale lapsele mälestuseks.

Oma rühma puude projekt

Rühmadel on puude nimetused ja puude projekt on osa keskkonnakasvatusest. Igale rühmale on oma puu nagu hiiepuu. Laps omab oma rühma puust süvateadmisi ja oskab neid edasi anda ka teistele. Laps õpib puu eest hoolitsema ja loodust hoidma. Õpetaja kogub oma rühma puu kohta võimalikult palju informatsiooni ja talletab selle vastavasse mappi. Kogutakse ka mänge, mis on seotud oma puuga. Kui laps läheb kooli peaks ta:

- oskama oma rühma puud ära tunda lehtede, viljade, õite, tüve, pungade maitse ja lõhna järgi
- teadma milleks puud kasutatakse ja mis tema viljadest teha saab
- oskama jutustada teistele oma rühma puust lugu (kas muinasjuttu, legendi või enda väljamõeldud lugu) Lisa 8

Pärimuskultuuri edasikandmine.

Motoks on: „Mida inimene ei koge, seda ta ei saa kasutada“.

Peame oluliseks, et lastele antakse teadmisi oma rahva tavanditest ja rahvakalendri tähtpäevadest. Oleme kogenud, et laps võtab äärmise kerguse ja mängulisusega omaks rahvaloomingut, sellepärast peabki laps kasvama laulude, mängude, juttude, vanasõnade, kommete, rituaalide, töö ja looduse toel ja mõjul.

Enda avastamine lauludes, mängudes ja pärimustes aitavad tal hiljem vastata küsimusele: „Kes ma olen?“

Rahvaloominguga tutvumise mõju lapsele:

- * laps õpib armastama ja austama oma kodu ja kodumaad
- * laps tajub paremini minevikku, mõistab olevikku ja mõtleb tulevikule
- * süveneb rahvustunne
- * aitab arendada rütmitunnet, kujundab selget ja väljenduslikku kõnet

- * annab lapsele tuge ja sisemist tasakaalu
- * pakub kaasaelamisrõõmu, tekitab rõõmsa meeleolu
- * on lastele käepärane ja kergesti omandatav
- * lapsel areneb värvi-, vormitaju, mustri komponeerimise oskus

Rahvuskultuuri seos erinevate ainevaldkondadega:

- * iga-aastane rahvakalendritähtpäevade tähistamine laiendab laste silmaringi tänasesse päeva jõudnud vanarahva kommetest, tavadest ja traditsioonidest.
- * muusikategevustes õpib laps rahvalaulu, -tantsu, -mängu, hällilaule, mängitamislaule, kasutades saadena erinevaid rütmipille, meloodiapille ja kehapille
- * käelistes tegevustes kasutatakse rahvakunsti sugemeid – värv, vorm, muster
- * õppekäikudel muuseumidesse, erineva suunitlusega talukohtade külastamisel tutvutakse vanavaraga, endisaegsete töövahendite, rahvariiete ja töökultuuriga.
- * igapäevatoos kasutavad õpetajad kõnemänge, liisusalme, lühiriimi, mõistatusi, vanasõnu, muinasjutte rahva vaimse pärandiga tutvumiseks, laste kõnekeele rikastamiseks, emotsionaalse väljendusoskuse, kaasaelamisrõõmu arendamiseks. See kajastub kuuplaanides.

Laste poolt omandatud oskuste väljundiks on:

- * iga-aastased folklooripeod vabariigi aastapäeval,
- * vanema rühma rahvuslikus stiilis jõulupeod
- * rahvusliku temaatika käsitlemine kevadistel laulupidudel, mis toimuvad üle aasta

2. LASTEASUTUSE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1 Lasteasutuse õppekasvatustegevuse üldeesmärgid.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

- lapsed on aktiivsed õppijad ja usuvad endasse
- lapsed tegutsevad loovalt ja oskavad teha valikuid
- lapsed on hoolivad kaaslaste ja keskkonna suhtes
- lapsed väärtustavad oma kodukohta ja rahvatraditsioone
- laste arengut toetab kogu lasteaia töötajaskond
- laste arengut toetab koostöö lastevanematega

2.2 Lasteasutuse õppekasvatustegevuse põhimõtted

Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevuse protsessi riikliku õppekava alusel koostatud asutuse õppekava järgi, mille põhimõtteks on:

õppimine mängu kaudu, mis vastab lapse vajadusele ja toetab isiksuse terviklikku arengut ning võimaldab lapsel ümbritseva maailma tunnetuse kaudu omandada mõtlemis- ja probleemilahendamise oskusi, eneseväljendamise- ja suhtlemisoskusi ning empaatiavõimet, iseseisvust jne.

vastavus lapse arengu ja individuaalsusega

integreeritus, sest lapse tunnetus on koolieelses eas terviklik ja väljendub praktilise tegevuse kaudu

üldõpetusliku tööviisi rakendamine, kus on kõik ainevaldkonnad omavahel lõimunud tasakaalustatus – toetatakse lapse võimete igakülgset arengut, luues talle võimalusi mitmekesiste nähtustega tutvumiseks erinevates olukordades erinevatel viisidel
Lapse loovuse toetamine, lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine, tegevuse paindlikkus
lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine
eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripära arvestamine
kodu ja lasteasutuse koostöö

2.3 Õpikäsitus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutumised käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes ja nende vahelistes seostes.

Õppe-kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestab õpetaja laste eripära: võimeid, vanust, sugu, kultuurilist tausta. Pedagoogid on lapse arengu suunajad ja arengut toetava keskkonna loojad.

Laps on õppe-kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuse kavandamisse, julgustatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppimise alusoskusteks on:

- * oskus vaadelda ja kuulata
- * oskus seostada uus teadmine juba olemasolevaga
- * oskus leida uutele teadmistele kasutamisevõimalus
- * oskus teha koostööd

Õppimise põhivormideks on:

- * mäng (õppemäng, liikumismäng, lavastusmäng, rollimäng)
- * matkimine
- * vaatlus
- * õppekäik
- * vestlus
- * katsed, uurimised
- * iseseisev töö
- * rühmatöö

2.4 Süvaõpetuslikud suunad

Pärimuskultuuri edasikandmine
keskkonnakasvatus (oma rühma puu)

2.5 Õppekasvatustööga seotud projektid, aktiivõppemeetodid.

2.5.1 Tervis. Lasteaias on tervisemeeskond, mis juhhib laste tervise edendamise tööd, mis hõlmab tervist, ohutust, turvalisust, tervislikku toitumisharjumuste kujundamist. Lisa 4

2.5.2 Suunatud uurimuslik õpe. Suunatud uurimusliku õppega tegeldakse kahes vanemas rühmas. Avasta värvused ja meeled 5-aastaste rühmas, avasta mõõdud ja ilm 6-aastaste rühmas. Lisa 5,

2.5.3 Kiusamisest vaba lasteaed. Lisa 6

2.5.4 Arvumaa. Lisa 7

2.5.5 Puudeprojekt Lisa 8

2.5.6 Jututamine – laste arengu jälgimiseks Lisa 9

2.6 Info - kommunikatsiooni tehnoloogia kasutamine õppe-kasvatustegevuste mitmekesistamisel.

Digi vahendite kasutamine õppe- kasvatustöös loob võimalused muuta õppetegevused mängulisemaks, kaasaegsemaks ja laste jaoks huvitavamaks. Digi vahendeid kasutakse koos õpetajaga lähtuvalt lapse huvidest ja võimetest. Lasteaias on kasutusel fotoaparaat, videokaamera, arvutid, tahvelarvutid nii lastele kui täiskasvanutele, BeeBot robotid, LearnToLearn lego komplektid.

Digivahendite kasutamise eesmärgid:

- laps tunneb huvi konstrueerimise ja robotika vastu
- saab teadmisi ja praktilisi kogemusi
- oskab kasutada digi vahendeid mängulisel eesmärgil
- on teadlik ohtudest mis kaasnevad digi vahendite kasutamisel.
- Julgeb ja oskab kasutada juhiseid.

Põhimõtted:

- Mängulisus, mängides õppimine
- Õppetegevuste lõimimine ja mitmekesistamine
- Digipädevuste arendamine
- Loogilise mõtlemise arendamine
- Tehis ja virtuaalkeskkonna mõistmine
- Põhjused - tagajärg seostest arusaamine
- Meeskonnatöö arendamine

3. LASTEAIJA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU NING KORRALDUS

3.1 Õppeaasta

Õppeaasta algab 1.septembril ning kestab 31.augustini.

Aktiivne õppeperiood kestab kalendriaasta 1.septembrist järgneva kalendriaasta 31. maini. juunist kuni 31.augustini korratakse õpitut, loetakse raamatuid, jutustatakse jutte, mängitakse erinevaid mängu, mängitakse õues loodusliku materjaliga, liiva ja veega, nauditakse suvist ilma ja loodust. Laste tegevuse planeerimisel on õpetajal suunav ja vaatlev roll. Suvel kuuplaane ei koostata, suvised tegevused planeeritakse päevade kaupa.

Jõuludest (22.dets.) kuni uue aasta esimese nädala lõpuni kinnistatakse omandatud teadmisi mängulistest tegevustes.

3.2 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

Õppe- kasvatustegevuse aluseks on Pärnu Kadri Tänavaga Lasteaia õppekava. Õppekava koostamisel on lähtutud koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast (Vabariigi valitsuse määrus nr.87, 29.mai 2008.a.)

Lasteaed on avatud 6.30 – 18.30, mis on kehtestatud Pärnu Linnavalitsuse poolt.

Õppetöö toimub lasteaias eesti keeles.

Õppekasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- kasvatustegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Rühma õppe- kasvatustegevuse kavandamiseks seab õpetaja õppeaasta üldeesmärgid, milles kajastuvad laste üldoskused:

- * mänguoskused
- * tunnetus- ja õpioskused
- * sotsiaalsed oskused
- * enesekohased oskused

Rühma õppe- kasvatustegevuse kavandamiseks koostavad õpetajad kuuplaani.(Lisa1.)

Õppekasvatustegevused, valdkonnad ja teemad on omavahelises seoses. Tegevusi korraldades valdkondi ei eristata. Rühma õppe- ja kasvatustegevuste kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. Rühma õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi turvalises, esteetilises ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas, rakendatakse õues õppimise võimalusi.

3.3 Päevakavad

AIARÜHMADES

6.30 - 9.00 Laste saabumine, mäng
8.30 - 9.00 Hommikusöök
9.00 - 10.45 Hommikuring, õppetegevused, mängud
10.45 - 12.15 Riietumine, õues viibimine, mäng
12.15 - 13.00 Lõunasöök, ettevalmistused puhke tunniks
13.00 - 15.00 Puhke tund
15.00 - 15.45 Ärkamine, riietumine, mäng
15.45 - 16.15 Oode
16.15 - 18.30 Õhtused tegevused, mängud, koju minek

SÕIMERÜHMADES

6.30 - 9.00 Laste saabumine, mäng
8.30 - 9.00 Hommikusöök
9.00 - 10.00 Hommikuring, planeeritud õppetegevused, mängud
10.00 - 11.30 Riietumine, õues viibimine, mäng
11.30 - 12.00 Ettevalmistus lõunasöögiks

12.00 - 12.30 Lõunasöök
12.30 - 15.00 Puhke tund
15.00 - 15.45 Ärkamine, riietumine, mäng
15.45 - 16.15 Oode
16.15 - 18.30 Mängud, kojuminek.

3.4 Erivajadusega laps.

Pärnu Kadri Lasteaias toimub erivajadusega lapse toetamine meeskonnatöona, kuhu kuuluvad kõik lapsega tegelevad inimesed (rühmaõpetajad, õpetaja abi, liikumisõpetaja, muusikaõpetaja, tervishoiu töötaja logopeed ja õppealajuhataja).

Erivajaduse väljaselgitamise aluseks on :

- * lapse arengu hindamise tabel
- * õpetajate tähelepanekud
- * logopeedi poolt teostatud kõne ja psüühiliste protsesside uuring
- * tervishoiutöötaja vaatlus

3.4.1 Erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted.

- * varajane sekkumine
- * koostöö erinevatel tasanditel: lapsevanemad, erialaspetsialistid, õppenõustamiskeskus.
- * individuaalne lähenemine lapsele vastavalt tema erivajadusele.

3.4.2 Erivajadusega lapse arengu toetamise korraldus:

- * logopeediline töö kõneravi vajavate lastega vastavalt logopeedi poolt koostatud kõnekaardile (Lisa 3). Aruandlus õppealajuhatajale toimub 3 korda aastas. Sügisel, jaanuaris ja mais. Laste vajadused selgitatakse välja septembri - oktoobri kuu jooksul. Lapsevanem, kes ei soovi, et tema last uuritakse teeb direktorile vastava avalduse.
- * tugiõpetaja töö lastega, kes vajavad psüühiliste protsesside arengu toetamist. Töö aluseks logopeedi poolt läbi viidud uuringud. Tihe koostöö rühmaõpetajate ja lastevanematega.
- * koolipikendusega lapsele koostatakse individuaalne arenduskava parendust vajavas valdkonnas koostöös lapsevanema, rühmaõpetajate, logopeedi ja õppealajuhatajaga. Vajadusel tehakse koostööd erialaspetsialistidega õppenõustamiskeskusest.
- * tervisehäiretega laste puhul toetab lasteaed perearsti või eriarsti soovitusi vastavalt lasteaias olevatele võimalustele. Vajadusel koostatakse erimenüü.
- * andeka lapse puhul on põhiliseks tegevuseks märkamine ning lapse andekuse kasutamine õppekasvatustsüklis. Koostöö lapsevanemaga.

3.4.3 Eesti keele kui teise keele õpe.

Mitte – eesti kodukeelega lapsed, kes käivad Pärnu Kadri Lasteaias, õpivad eesti keelt esmalt teiste lastega mängides ja suheldes ning organiseeritud tegevustest osa võttes.

Eesti keele õpe on meeskonnatöö, milles osalevad lapsevanemad, rühmatöötajad, logopeed, juhtkonnaliige ja vajadusel ka õppenõustamiskeskuse erispetsialistid. Esmane ülesanne on välja selgitada lapsevanema ootused lasteaiale.

3.4.4 Põhimõtted mitte-eesti kodukeelega lapse arengu toetamisel:

- Koostöö lapsevanemaga selgitamaks välja kodu võimalused keele arendamisel ja lapsevanema ootused lasteaiale, arenguvestlusel sõlmitakse kokkulepe koduga keele õppe osas.
- Keeleõppega tegeldakse järjepidevalt, korrates ja aktiveerides õpitut erinevates kontekstides, toetades sõnavara rikastumist pildimaterjalidega.
- Kui rühmas on eesti keelest erinevat keelt kõnelevaid lapsi rohkem kui üks, organiseerib juhtkond lapsevanematele ümarlaua õppenõustamiskeskuse erispetsialistidega, et arutleda lapse arengu toetamise võimalustest, selgitamaks lastevanematele lapsest lähtumise printsiipi.
- Teiste kultuuride eripäraga arvestamine
- Vajadusel kaasata lapse keelelise arengu toetamisse logopeedi ja tugiõpetajat
- Arvestatakse lapse individuaalse arengu tasemega.
- Vajadusel suunatakse lapsevanem erispetsialistide juurde konsultatsioonile
- Sõnavaraline töö kajastub õppekasvatustöö päevikus ja kuuplaanides.

3.4.5 Tugiõpe mitte- eest kodukeelega lapse arengu toetamisel.

- Tugiõpet rakendatakse eripedagoogi soovitusel juhul kui eesti keele areng on takerdunud.
- Tugiõpet võib läbi viia nii rühma õpetaja kui ka tugiõpetaja.
- Oodatud tulemuse mitte saavutamisel konsulteeritakse õppenõustamiskeskuse erispetsialistidega.
- Tugiõppel oleva lapse vanemaga tehakse tihedat koostööd.

3.5 Koostöö lapsevanemaga.

3.5.1 Koostöö põhimõtted:

- * Üksteist usaldav ja lugupidav õhkkond
- * Lapsest lähtuvus

3.5.2 Koostöö korraldus:

- * Teavitamine
- * Arenguvestlused (kord aastas)
- * Koosolekud (vähemalt kord aastas)
- * Individuaalsed vestlused (rühma õpetajad, tervisetöötaja, logopeed)
- * Rühma stendid
- * Asutust tutvustav voldik esmakordselt lasteaeda tulevate laste vanematele
- * Lasteaia kodulehekülg
- * Koolitused

- * E-posti loend

3.5.3 Kaasamine

- * Perepäevad (laulupidu, matkad, sügispidu)
- * Rühmasisesed üritused (peod, rühma kujundamine, vahendite valmistamine)
- * Lastevanemate e-postiloendi kaudu
- * Hoolekogutöö

3.5.4 Tagasiside

- * Hoolekogu
- * Rahulolu uuring (üle aasta)
- * Arenguveustus
- * E-posti loend

4. Eeldatavad üldoskused vanuseastmete kaupa

Üldoskuste kujundamist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Üldoskused jagunevad:

- * mänguoskused
- * tunnetus- ja õpioskused
- * sotsiaalsed ja enesekohased oskused

4.1 Mänguoskused

Mäng on koolieelses eas lapse põhitegevus, mille vältel areneb lapse isiksus tervikuna.

Mängud jagunevad:

- * loovmängud
- * rollimängud
- * režissöörimängud
- * ehitusmängud
- * lavastusmängud
- * reeglimängud
- * õppemäng
- * laulumäng
- * liikumismäng
- * võistlusmäng

4.1.1 Kuni 3 aastased lapsed.

1. Laps valib oma mänguks mänguasjad ja tegeleb nendega süvenenult
2. Laps asetab pärast mängu asjad omale kohale

3. Laps ehitab koos täiskasvanuga suure ehitusmaterjaliga: vaatab, võrdleb, ehitab ja koos õpetajaga asetab nad kohale
4. Laps täidab liikumismängus lihtsamaid reegleid – kindlas suunas liikumine, peatumine, tegevuste matkimine
5. Laps mängib matkimismänge, leiab asendusmänguasju ja räägib, mida teeb.
6. Laps mängib liiva, lume ja teiste looduslike materjalidega

4.1.2 4-aastased lapsed.

1. Laps valib mänguks vahendid ja tegeleb nendega süvenenult
2. Laps teab ja oskab panna mänguasju omale kohale
3. Laps oskab kasutada suurt ehitusmaterjali (vaatab, võrdleb, ehitab)
4. Laps oskab mängida koos teise lapsega
5. Laps täidab mängides lihtsamaid reegleid
6. Laps mängib lihtsamaid rollimänge, leiab asendusmänguasju ja räägib, mida teeb
7. Laps oskab mängida liiva, lume ja teiste looduslike materjalidega
8. Laps oskab kasutada lavastusmängus erinevat hääletooni, sõnu, žeste koos õpetajaga

4.1.3 5-aastased lapsed

1. Laps oskab valida iseseisvalt mängu ja oma mängumõtteid ellu viia
2. Laps oskab iseseisvalt valida mängukaaslast
3. Laps mängib paariti ja väikeses rühmas
4. Laps oskab mängida sihipäraselt erinevate mänguasjade- ja vahenditega, loodusliku materjaliga
5. Laps oskab heatahtlikult suhtuda teiste laste mängudesse
7. Laps oskab vahetada ja jagada oma mänguasju
8. Laps oskab üksikuid mängulisi toiminguid ühendada ühtseks mänguliseks tegevuseks

4.1.4 6-aastased lapsed

1. Laps valib iseseisvalt omale sobiva mängu ja mängukaaslase ning säilitab sõbralikke suhteid.
2. Laps teab, et mänguasju peab hoidma.
3. Laps tuleb toime erinevate rollidega mängus ning täidab ja jälgib mängureegleid.
4. Laps jätkab alustatud mängu, kasutades igapäevaelus saadud teadmisi ning kogemusi.
5. Laps leiab ise mänguks sobiva paiga.
6. Laps on leidlik mänguteemade valikul. (fantaseerib)

4.1.5 7-aastased lapsed

1. Oskab leida endale rühmas tegevuse ja sobiva paiga.
2. Suudab valitud mängu teemal improviseerida, arendades seda vastavalt omandatud teadmistele.
3. Oskab leida sõpru ja leppida kokku rollide jaotuses ning pidada kinni kokkulepetest ja mängureeglitest.

4. Oskab kasutada mänguvahendeid sihipäraselt, kuid ka kohandada loovalt erinevaid ehitusmaterjale ja looduslikku materjali, valmistades puuduvaid mänguvahendeid.
5. Saab aru lihtsamast tööjuhendist.
6. Oskab kasutada mängus loovalt nukke, lihtsaid dekoratsioone, lavastades õpitud kirjanduspalu või fantaseerides.
7. Tunneb liikumismängude reegleid ja võistleb ausalt.
8. Tunneb lauamängude reegleid ja arvestab nendega, oskab õpetada teistele.
9. Teab mänguvahendite asukohta ja säilitab korda.

4.2 Tunnetus- ja õpioskused.

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse, see tähendab oskus juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

NB! Laps õpib igapäeva tegevustes koostegemise ja suhtlemise kaudu
 Mida väiksem on laps, seda rohkem aega tuleb leida, et temaga koos tegutseda
 Saatke kõiki tegevusi kõnega ning õhutage last keelt kasutama
 Lapsed õpivad kõige paremini, kui neid saadab turvatunne
 Lapsed õpivad mängu kaudu
 Iga laps õpib oma rütmis

4.2.1 Kuni 3 aastased lapsed.

1. Leiab tegutsemisajendi, organiseerib tegevust täiskasvanu abiga, täiskasvanu suunab lapse tegevust kõne kaudu.
2. Keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tema tähelepanu ei ole veel püsiv.
3. kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mäluvilte nii konstruktiivses mängus kui ka lihtsas rollimängus.
4. mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid.
5. On omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada.
6. Osaleb dialoogis.
7. Jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest.
8. Omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu, vajab oma tegevusele tagasisidet

4.2.2 4-aastased lapsed.

1. Oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiseta, kuid autoriteetide toel.
2. Plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme.
3. Hangib tänu keeleoskusele uut teavet, tema kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta koos on.
4. Järgib lihtsaid reegleid
5. Huvitub võistlismängudest ja tahab olla edukas
6. Osaleb ühistegevuses ning teeb koostööd teiste lastega, konstrueerib, osaleb rolli- ja võistlismängudes ning loovtegevustes.

7. Omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.
8. Saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest.

4.2.3 5-aastased lapsed.

1. Tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi.
2. reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet
3. Tegutseb koos teistega, teda motiveerivad tegevused eakaaslastega.
4. Tema keeleline areng võimaldab lahendada ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid.
5. Konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte
6. Osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes.
7. Räägib esemetest, mis pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib.
8. Keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümme minutit.
9. Oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid.
10. Eristab rühmi, ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistusastmest.
11. Tal on ettekujutus numbritest, tähtedest ja sümbolitest.
12. Omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme.

4.2.4 6-aastased lapsed.

1. Plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged ning üritab alustatud tegevused lõpetada.
2. Suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks.
3. Kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet.
4. Kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks.
5. Järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada.
6. Kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale.
7. Osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes.
8. Saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest.
9. Kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudes kui ka sarnases olukorras.
10. Kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajadust.

4.2.5 7-aastased lapsed.

1. Organiseerib ja plaanib oma igapäevaseid tegevusi ja tuttavat keskkonda, seab eesmärged, üritab tegutseda sihipäraselt ning lõpetab alustatud tegevused.
2. Suudab reguleerida oma emotsioone ja käitumist, kasutades selleks kõnet nii aktiveerivas kui pidurdavas rollis.
3. Toetub tegutsedes oma tegevusele antavale tagasisidele, eakaaslaste hinnangutele, ja võrdlusele teistega.

4. Keskendub korraga mitmele tegevusele või stiimulile ning on suuteline kestvamaks tahtepingutuseks
5. Seab uudsetes olukordades täiskasvanu sõnalise juhendamise järgi eesmärgid ning valib tegutsemisstrateegia.
6. Katsetab, konstrueerib ja uurib, kasutades oma teadmisi ja varasemaid kogemusi.
7. Osaleb erinevates mänguliikides, järgib reegleid.
8. Liigitab ning tajub esemeid ja sündmusi tervikuna, saab aru nendevahelistest seostest ning suudab olulist teadvustada täiskasvanu abiga
9. Loob uusi seoseid eeskjuju, seletuste, kuulamise ja nägemise kaudu.
10. kasutab nii kaemuslik-kujundlikku kui ka verbaalset mõtlemist
11. kasutab eakaaslastega suheldes arutlevat dialoogi
12. Huvitub sotsiaalsetest suhetest, räägib enam iseendast ning tunneb huvi teiste vastu.
13. Orienteerub oma teadmistes, märkab detaile ja seoseid, kasutab teadmisi uusi ülesandeid lahendades nii uudses kui ka sarnases olukorras, kuid vajab juhendamist ja abiseoste loomisel eelnevaga.

4.3 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskust suhelda, tajuda nii iseennast kui partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavad ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohased oskused on lapse suutlikkus eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

NB! Väärtustage iga last sellisena nagu ta on ning toetage ja innustage teda.
Hinnake ja väärtustage lapse mõtteid ning aktiivset osalemist.
Pakkuge võimalusi tegutseda nii paaris kui ka rühmas. Üheskoos tegutsemine ning sotsiaalsed oskused on õppimise alus
Pakkuge oma käitumise ja tegutsemisega sobivaid mudeleid
Selgitage ja põhjendage, milline käitumine on sobiv ja milline mitte.

4.3.1 Kuni 3-aastased lapsed.

1. Saab aru, et inimestel võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid.
2. Tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus.
3. Väljendab tugevaid emotsioone, oma mina
4. Tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada.
5. Tema enesekindlus on kõikuv, enesekindluse saavutamiseks vajab ta turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid.
6. Osaleb täiskasvanutega ühistegevustes, teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti
7. Jagab mõnikord oma asju ka teistega (valdavalt on ta siiski omandihoidja)
8. Loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos.
9. Algatavad vestlust eri partneritega erinevatel teemadel, tajub mida teised teevad ja mis on neile uus.
10. Täidab igapäevaelu rutiini.
11. Järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäeva rolle ja tegevusi.

4.3.2 4-aastased lapsed.

1. Väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele.
2. Saab hakkama eneseteenindamisega, tal on kujunenud tualetiharjumused.
3. Teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi.
4. Püüab vahel teisi abistada ja lohutada, tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest.
5. Osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale.
6. Arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet.
7. Saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses, püüab täita kodukorra reegleid.
8. Saab aru valetamisest kui taunitavast tegevusest

4.3.3 5-aastased lapsed.

1. Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid.
2. Väljendab oma emotsioone ja räägib nendest.
3. Suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses.
4. Suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest.
5. On tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut.
6. Imiteerib täiskasvanute tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere.
7. Mängib eakaaslastega, teeb koostööd, osaleb ühistegevustes, eesmärgi saavutamiseks jagab ja vahetab.
8. Aktsepteerib reegleid ja muutusi, jälgib reeglite täitmist teiste poolt.
9. Kõne areng võimaldab arusaamatusi lahendada verbaalselt
10. Oskab avalikus kohas käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

4.3.4 6-aastased lapsed

1. Tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses.
2. Seab endale eesmärgi ja üritab neid ellu viia.
3. On oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele.
4. Eelistab omasoolisi mängukaaslasi, kujunevad esimesed sõprussuhted
5. Suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil.
6. Järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt, oskab reegleid teistele selgitada.

4.3.5 7-aastased lapsed.

1. Mõistab teiste inimeste tundeid ja nende mitteverbaalseid väljendusi.
2. Vastutab oma tegevuse eest ja räägib oma kavatsustest.

3. Suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida, oskab ka teisi arvestada ning suhtub teiste laste tegevusse sallivamalt, vajadusel osutab abi.
4. Suudab tegutseda iseseisvalt ning sõltub vähem oma vanematest.
5. Algatab mängu ja tegevusi.
6. Teab mis on tervisele kasulik ja kahjulik ning kuidas ohutult käituda.
7. Saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on väljakujunenud esmased tööharjumused.
8. Kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ja oskab enda järel ära koristada.
9. Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel.
10. Oskab teistega arvestada ja teeb koostööd.
11. Loob sõprussuhteid.
12. Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad.
13. Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.
14. Selgitab oma seisukohti.